

Силабус курсу СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 23 Соціальна робота
Спеціальність – 232 Соціальне забезпечення
Освітньо-професійна програма – Соціальне забезпечення
Рік навчання: 2, Семестр: 4
Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

д-р. екон. наук, професор Валентина ПАНАСЮК

Контактна інформація

tina.panasjuk@gmail.com

Опис дисципліни

Дисципліна «Система соціального захисту населення» спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок щодо основними аспектів соціального захисту населення в сучасному суспільстві. Це включає вивчення законодавства, програм, інституційних механізмів та інших аспектів, що стосуються забезпечення соціальної допомоги, пенсійних систем, страхування та інших форм соціального захисту. Метою є формування у студентів розуміння важливості соціального захисту, його функцій у суспільстві та навичок аналізу та вирішення проблем, що виникають у цій сфері.

Головним завданням курсу є оволодіння теоретико-прикладними основами планування та звітності у сфері соціального забезпечення, набуття вмінь критично аналізувати ефективність їх організації з використанням сучасних методик і технологій та виокремлювати невирішені проблеми з подальшим обґрунтуванням напрямів їх розв'язання, набуття навичок щодо планування соціального захисту населення у контексті соціальної підтримки материнства і дитинства та державної соціальної допомоги окремим соціально незахищеним верствам населення; визначення середньомісячного сукупного доходу та розміру субсидій на відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг; розробки рекомендацій з питань імплементації кращих світових практик соціального планування в Україні; підготовки достовірної звітності в сфері соціального забезпечення.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 4	1. Суть, основні напрями та функції соціального захисту населення	Розуміння сутності поняття «соціальний захист». Визначення основних напрямів та функцій соціального захисту населення, а також структури системи соціального захисту населення в Україні з урахуванням інтересів	Тести, питання

		держави та бізнесу	
4 / 4	2. Соціальний захист як система управління соціальними ризиками	Знати співвідношення понять «соціальний захист» і «соціальне забезпечення та пріоритети державної політики соціального захисту. Розуміти нормативно-правове забезпечення системи соціального захисту та його проблеми	Тести, питання
4 / 4	3. Діяльність соціального працівника в системі соціального захисту населення	Знати професійні вимоги щодо соціальних працівників. Розуміти завдання сучасного соціального працівника, а також зовнішні і внутрішні характеристики фахівця соціальної сфери	Тести, питання
4 / 4	4. Система соціального захисту дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків	Розуміння соціального захисту дитинства в Україні. Знати особливості соціального захисту дітей та підлітків, а також політика держави в питаннях соціального захисту інтересів дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків	Питання, задачі
4 / 4	5. Соціальний захист законних інтересів громадян, неповнолітніх та житлових прав населення	Розуміти суть понять «охорона праці» й «умови праці». Знати особливості охорона праці населення в Україні та соціального захисту житлових прав дітей-сиріт, дітей, які позбавлені батьківського піклування	Питання, задачі
4 / 4	6. Соціальний захист та державна допомога окремим категоріям населення	Здатність розуміти особливості соціального захисту людей літнього і старого віку як комплекс економічних, соціальних і правових гарантій для даної категорії громадян. Знати основні принципи діяльності в сфері соціального обслуговування людей похилого віку та підстави для пенсійного забезпечення громадян, а також особливості допомога особам з інвалідністю	Тести, задачі
6 / 6	7 Соціальний захист військовослужбовців, членів їх сімей та внутрішньо переміщених осіб	Здатність розуміти державну політику у сфері соціального захисту військовослужбовців, а також соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб в умовах війни. Розуміти основи організації соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в громадах	Тести, питання

Літературні джерела

1. Бородін Є., Жорняк А. Феномен асистенціалізму та соціальної стигматизації у державній політиці України в питаннях соціальної інтеграції людей з інвалідністю. Аспекти публічного управління. 2021. № 4. С. 61–71.
2. Бражко О. В. Модернізація національної системи України соціального захисту населення в період воєнного стану. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2022. № 31. С. 31–34. URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/31-2022/5.pdf>.

3. Бражко О. В. Особливості формування державних підходів до розвитку системи соціального захисту населення в Україні. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2022. № 27. С. 35–39. URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/27-2022/6.pdf>.
4. Волошин І. П. Гарантії захисту прав малозабезпечених громадян. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. № 3. С. 68–72.
5. Дослідження оптимальної системи соціального страхування: міжнародна практика. Вісник Пенсійного фонду України. 2022. № 9. С. 23–25.
6. Епель О. В. Система соціального захисту в Україні як чинник формування соціальної держави: стан, проблеми та стратегія розвитку: монографія. 2023. Київ: Людмила. 196 с.
7. Європейська Соціальна Хартія. Європейський комітет з соціальних прав. Україна. Висновки 2020 рік. URL: <https://rm.coe.int/ecsr-conslusions-2020-ukraine-ukr-/1680a2dbed>.
8. Коткова О. А. Правова природа соціального захисту молоді в Україні: доктринальні традиції та сучасне розуміння. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 6. С. 501–504. URL: http://lsej.org.ua/6_2022/114.pdf.
9. Мазуренко Л. І. Основні засади державної політики у сфері соціального захисту військовослужбовців: нормативно-правове забезпечення. Актуальні проблеми політики. 2023. Вип. 71. URL: DOI <https://doi.org/10.32782/app.v71.2023.31>
10. Малиняк Б. Планування та використання коштів місцевих бюджетів на соціальні послуги: алгоритм для органів місцевого самоврядування та приватних надавачів соціальних послуг. К., 2020. 30 с.
11. Міжнародна організація праці. Доповідь про соціальний захист у світі у 2020–2022 роках: Регіональна супровідна доповідь для Центральної та Східної Європи та Центральної Азії. Женева: МОП, 2021.
12. Павлюк Т., Юрчик І. (2022). Система соціального захисту найбільш вразливих верств населення в Україні. Економіка та суспільство, (39). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-63>
13. Павлюк Т. І. Забезпечення населення житловими субсидіями та дослідження державних субвенцій на надання житлових субсидій = Provision of housing subsidies to the population and research on state subsidies for the provision of housing subsidies. Ефективна економіка. 2023. № 6. 12 с. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/repository/g.php?fname=28987.pdf>.
14. Павлюк Т. І., Середницька Л. П. Соціальна підтримка та соціальні послуги внутрішньо переміщеним особам в умовах війни = Social Support and Social Services for Internally Displaced Persons in the Conditions of War. Економіка та суспільство. 2023. Вип. 50. 8 с. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/repository/g.php?fname=28556.pdf>.
15. Про затвердження Порядку проведення моніторингу надання та оцінки якості соціальних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 449. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/449-2020-%D0%BF#Text>.
16. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>.
17. Про затвердження форми звітності № 2 (річна) «Звіт про надання державної допомоги сім'ям з дітьми» та Інструкції щодо її заповнення. Наказ Міністерства соціальної політики від 04.10.2022 № 272. URL: <https://законодавство.com/ukrajini-minsotspolitiki/nakaz-vid-04102022-272-pro-zatverdjenya-formi-2022-101223.html>
18. Прогнозна оцінка рівня бідності в Україні у 2022 році за трьома сценаріями розвитку соціально-економічних процесів внаслідок російсько-української війни. НАН України Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи. URL: <https://www.idss.org.ua/arhiv/Прогноз%20бідності%202022%20.pdf>

19. Рекомендації місцевим органам влади щодо можливих шляхів фінансування соціальних послуг в громадах. URL: <https://bureau.in.ua/images/Rekomendatsiyi-mistsevym-organam-vlady-shhodo-mozhlyvyh-shlyahiv-finansuvannya-sotsialnyh-poslug-v-gromadah-1.pdf/>.
20. Розвиток та забезпечення надання соціальних послуг на рівні громади: роз'яснення для керівників органів місцевого самоврядування відповідно до чинного законодавства (2020). URL : <https://pidgorodne.otg.dp.gov.ua/storage/app/sites/92/uploaded-files/yasnennya-dlya-kerivnikiv-organiv-mistsevogo-samovryaduvannya.pdf>
21. Синчук С., Рим О. Європейські стандарти соціального захисту переміщених з України осіб: все нове - добре забуте старе. Право України. 2022. № 6. С. 40–54.
22. Ситник, Й., Юрченко, Г. (2021). Актуалізація концепції корпоративної соціальної відповідальності в моделі економічного розвитку України. Економіка та суспільство, (24). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-24-21>
23. Солопенко Т. Алгоритм визначення цілей у бюджетуванні. Вісник КНТЕУ. 2020. № 3. С. 91-104.
24. Соціальний захист населення України у 2019 році. URL: http://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/07/zb_szn_2019.pdf.
25. Стефанків О., Данилишин В. До проблеми пошуку ефективних механізмів планування та здійснення соціальних видатків у реалізації соціальної політики держави. Ефективна економіка. 2019. № 7. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7192>.
26. Стратегія розвитку системи соціальних послуг в Україні на період 2021-2025 рр.(Проект). МБФ "Карітас України". URL:<https://caritas.ua/wp-content/uploads/2021/09>
27. Сухова К. К. Проблемні аспекти державного управління наданням соціальних послуг у територіальних громадах. Інвестиції: практика та досвід. № 4/2022. С. 118-123.
28. Тиха О. Сучасні тенденції впливу трансформації на формування соціального захисту населення України. Економіка та суспільство. 2023. № 52. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2532/2451>.
29. Чвортко Л. А. Соціальне страхування як складова вітчизняної системи соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. Економічні горизонти. 2022. № 4(22). С. 51–66. URL: <http://eh.udpu.edu.ua/article/view/267018/264154>.
30. Яремчук С. С., Гнатчук О. С., Шестакова К. Ю. (2023). Еволюція систем соціального захисту: від концепцій до сучасної практики. Наукові Записки Львівського Університету Бізнесу І Права, 38, 206–214. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8318761>
31. Abdullaieva A., Andrusenko N., Hromova O., Martynova L., Prutska O., Yurchyk I. The Impact of the Russian-Ukrainian War on EU Food Security. Economic Affairs. 2022. Vol. 67. № 04s. P. 859-867. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/repository/g.php?fname=28258.pdf>.
32. Chorna N., Bondarenko V., Martynova L., Sukhorebra T., Sehedra S. Evaluation system formation of development of enterprises innovation potential. Academy of strategic management journal. 2019. Vol. 18. Iss. 1. 7 p. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/repository/g.php?fname=25852.pdf>.
33. Martynova L. Ukraine today – problems and challenges. Україна сьогодні – проблеми та виклики. Digitalization of the economy as a factor in the sustainable development of the state : international scientific conference, Kielce, September 23- 24, 2022. Kielce, 2022. P. 144-147. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/repository/g.php?fname=28257.pdf>.
34. Martynova L., Chorna N., Yurchyk I., Marshuk L., Andrusenko N. Entrepreneurship activity in the service sector in globalization conditions. Journal of Entrepreneurship Education. 2019. Vol. 22. Iss. 3. P. 1-5. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/repository/g.php?fname=25853.pdf>.
35. Yurchyk I. Social services in the conditions of war. Modernization of science and its influence on global processes: collection of scientific papers «SCIENTIA» II International Scientific and Theoretical

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу та дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>контроль 1</i>	<i>Поточне оцінювання</i>	<i>контроль 2</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>
Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середне арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття)	Модульна робота по темах 1-3	Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середне арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не рідше як раз на два заняття)	Модульна робота по темах 4-7	Підсумкова оцінка за тренінгові завдання визначається як середне арифметичне з оцінок, отриманих під час тренінгу	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середне арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання двох завдань самостійної роботи	Структура екзаменаційного білета: 1) два теоретичні питання по 25 балів за кожне – макс. 50 балів; 2) есе – макс. 30; 3) 10 тестів по 2 бали за тест – макс. 20 балів. У сумі – 100 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом